

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБОЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
2016 - 2017 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на училищната програма е да се представят възможните дейности, да се предложат добри практики за насърчаване и интегриране на учениците от етническите малцинства и от уязвими групи към образование.

Тази програма е израз на ангажираността на XVI ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” за изпълнение на общонационалната политика за повишаване качеството на обучение и целенасочен интегриран подход към ученици от етнически произход и ученици в уязвимо положение. Необходимо е с всички подходящи средства да се търси предотвратяване на етническата нетолерантност, да се постигне интегриране в обществото на лицата в неравностойно положение и да има стремеж за изкореняване на бедността и социалната изолация.

В Република България широко е разпространено схващането, че решаването на проблемите на малцинствата обслужва само тях, а не е в интерес на цялото общество. Интеграцията е правилно да бъде доброволно мотивиран процес, което означава, че малцинствата няма да се чувстват принудени да се интегрират.

За недопускане на дискриминация и неравнопоставеност, бедност и отпадане /преместване/ на етническите малцинства, се изисква конкретна и своевременна намеса.

Препоръчаните стъпки могат да надграждат постигнатото за равноправно интегриране, недискриминиране и приобщаване на децата от ромски произход и други уязвими групи, използвайки образованието и грамотността.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

Целите на XVI ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” са: преодоляване на изолацията на уязвимите групи ученици, активизиране на обкръжението за прояви на толерантност, съпричастност и активно училищно поведение.

За последната учебна години състоянието на учениците в училището от социално уязвимите групи е:

Общ брой ученици 2016/2017 г. – 315 ученици

Брой социално уязвими ученици:

- ученици със СОП - 11

- ученици от етнически малцинства - 13

- ученици от бедни семейства - 10

Отпаднали и преминали в друга форма на обучение - 0

Учениците, които се обучават в училището от начален етап до VII клас посещават редовно училище, няма необхванати деца. Една от причините е предлагането на безплатни услуги като: безплатна храна, безплатни учебници,

целодневно обучение, участие в проектни инициативи. Проблемите идват, когато го няма контролиращия фактор - родители/семейство и липсва мотивация за образование. Затова усилията на педагогическия колектив са насочени и към децата, и към родителите за завършване на основното образование и за продължаване на прогимназиален етап на обучение.

Обучението на децата със специални образователни потребности ни показва, че в образователната практика и взаимодействието с децата е важно да се разбира тяхното различие, ученето да се свързва със силните им страни и интересите, а учителят е този посредник, който разсъждава и улеснява процеса. Неговото майсторство е в откриването на точките на включване на всяко дете в ученето, събуждането и поддържането на желанието на детето да знае и изследва, и в намирането на решения за активното му участие.

Досегашният опит на интегрирано и приобщаващо образование на ученици от уязвими групи съдържа много примери за реструктуриране и определяне на индивидуална учебна програма, съответна на възможностите на ученика. В този процес учителите заедно със специалистите трябва да определят не само подходите и формите на работа с ученика, но и темите от учебното съдържание. Ориентири в тази задача са наблюденията, които имат, оценката на потребностите на ученика от специалистите, педагогическият опит и подготовката на учителя. Програмата трябва да следва интересите на детето, но също така тя трябва да бъде съобразена с учебната програма на класа или е създадена специално за конкретното дете; може да включва някои от задължителните теми по съответния учебен предмет, но може да бъде допълнена, адаптирана или направена по мярка на детето, така че да му осигури равностоен обучителен опит като този на неговите връстници

Нужни са образователни подходи, насочени към приемане децата като личности. Осъзнаването на различията би позволило да се избегне общата рамка, както и чувството за принадлежност, което е наложено, а не избрано по свободен начин.

В основата на тази програма стои разбирането, че съпричастността в действията и общото опознаване и откриване на близкия обкръжаващ ни свят е един от добрите модели за създаване на мултикултурна среда.

Без образователна интеграция на младежката етническа общност, образователните институции в Община Перник, не биха могли да отговорят на изискванията на пазара на труда за добре квалифицирана работна сила в бъдеще. Образователната интеграция е важна предпоставка и за последващо приобщаване на пазара на труда, за повишаване на здравния статус и за подобряване на жилищните условия.

Според политиката на Европейския съюз, липсата на жилище или недостойното жилище накърняват много сериозно човешкото достойнство, като това води до значителни последици върху всички други права. Сериозен проблем в национален аспект, пред който са изправени ромите например, е нарастването на обособеността на тяхната общност. Семействата на уязвимите групи ученици, които учат в XVI ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” живеят в собствени или семейни жилища, отглеждат се при сравнително добри условия, но работата в дългосрочен аспект трябва да се насочи към изграждане на здравна култура. Такава ще им бъде от полза за тях самите, а в последствие и за техните семейства.

III. ВИЗИЯ

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество. Интеграцията на ромите, на учениците в уязвимо положение и такива, принадлежащи към други етнически групи, е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално-икономически характеристики. За интеграцията им е необходимо адаптиране на правните норми, с активното участие на самите етнически малцинства, така че те да благоприятстват интеграцията - чрез научаване на езика, ограмотяване, приобщаване към други културни и битови норми, образование.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Създаване на условия за равнопранно интегриране на ученици от етнически малцинства и на ученици в уязвимо положение по отношение обществения и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до правото да се образуват и посещават всички форми на ограмотяване в училище и извън него.

Основна цел е привличане, обхващане и задържане на ученици от уязвими групи в образователната система.

Цели и специфика:

1. Повече грамотни семейства;
2. Адекватни цели за постигане от учениците, посещаващи учебното заведение, подкрепяни от родителите;
3. Училището - добро място за всички деца. Интеграция и недискриминация.
4. Осигуряване на допълнителни знания за ученици, за които е установено, че имат пропуски при усвояване на учебния материал чрез практическо прилагане.
5. Повишаване на качеството на образование в училище чрез създаване на по-качествена учебна среда.
6. Взаимно опознаване на учениците от различни етноси и възпитаването им в дух на толерантност.
7. Засилване на мотивацията на учениците и родители за участие в образователния процес посредством различни форми на комуникация.
8. Създаване на условия за успешна социализация на ученици от етнически малцинства и насочването им за бъдещата им професионална реализация.
9. Преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и бит.

Задачи:

1. Надеждна подкрепа и разбиране в системата на училищното образование;
2. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в училището, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на ученици от етнически произход;
3. Повишаване на ангажимента на родителите, засилване на сътрудничеството и включване на всички ученици от семействата за постигане на общата цел - образование!

Конкретни дейности за постигане на целите:

- Редовна посещаемост на учебните занимания;
  - „Интересно е в училище”- възможности при целодневното обучение;
  - Участие в различни проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020.
  - Привличане вниманието на учениците, чрез използване на наученото в практиката;
  - Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с ученици с трудности и дефицити в обучението;
- Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище;
- Насърчаване на отговорно родителско поведение;
  - Родителски инициативен комитет;
  - Навлизане на различен персонал в училище като училищния психолог, логопед, ресурсен учител и други специалисти.

Досегашният опит на интегрирано и приобщаващо образование на ученици от уязвими групи съдържа много примери за реструктуриране и определяне на индивидуална учебна програма, съответна на възможностите на детето. В този процес учителите заедно със специалистите трябва да определят не само подходите и формите на работа с ученика, но и темите от учебното съдържание. Ориентири в тази задача са наблюденията, които имат, оценката на потребностите на ученика от специалистите, педагогическият опит и подготовката на учителя. Програмата трябва да следва интересите на ученика, но също така тя трябва да бъде съобразена с учебната програма на класа или е създадена специално за конкретния ученик; може да включва някои от задължителните теми по съответния учебен предмет, но може да бъде допълнена, адаптирана или направена по мярка на ученика, така че да му осигури равностоен обучителен опит като този на неговите връстници.

Училищната програма е приета на заседание на педагогическия съвет – протокол № 11/10.09.2016 г. и утвърдена със заповед на директора на училището № 712/12.09.2016 г.